VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 57)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 89)**

z dnia 6 listopada 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 57)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 89)

6 listopada 2012 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Piotra Zgorzelskiego (PSL)**, przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, zrealizowały następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2013 (druk nr 755) w zakresie:

1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej,
a) wydatki z zał. nr 2,

2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 10, 11, 26, 37, 44, 49, 65, 72, 76,

3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie:
– działu 801 – Oświata i wychowanie,
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) budżet środków europejskich z zał. nr 4,
c) dotacje celowe z zał. nr 8,
d) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 10,
– działu 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza,
a) wydatki z zał. nr 2,
b) dotacje celowe z zał. nr 8.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Jakubowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Marianna Borowska** zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Baszczyński** wiceprezes zarządu głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego, **Wojciech Szewczyk** zastępca komendanta głównego Ochotniczych Hufców Pracy wraz ze współpracownikami, **Janina Jackiewicz-Sikorska** dyrektor Centrum Kształcenia Kadr Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego, s. **Maksymiliana Wojnar** sekretarz zarządu Rady Szkół Katolickich, **Katarzyna Czublun** wiceprezes Stowarzyszenia Rodziców „TU”, **Ryszard Proksa** przewodniczący prezydium Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” wraz ze współpracownikami oraz **Tadeusz Pisarek** i **Sławomir Wittkowicz** członkowie zarządu głównego Forum Związków Zawodowych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Wojciechowska**, **Anna Jasieńska**, **Ewa Muszyńska**, **Anna Szała**, **Dariusz Myrcha**, **Paweł Witecki** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Witam panie i panów posłów. Witam podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej, pana Macieja Jakubowskiego oraz innych zaproszonych gości.

Porządek dzienny posiedzenia otrzymali państwo na piśmie. Czy są uwagi do proponowanego porządku? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisje przyjęły porządek dzienny bez zmian. Przystępujemy do jego realizacji.

Proponuję łączne rozpatrzenie wszystkich części budżetowych. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że komisje przyjęły ten wniosek.

Proszę o zabranie głosu podsekretarza stanu w MEN, pana Macieja Jakubowskiego.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Maciej Jakubowski:

Witam państwa. Na początek chciałbym krótko przedstawić informację na temat części oświatowej subwencji ogólnej. Jest to dominująca forma finansowania wydatków bieżących oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej dla jednostek samorządu terytorialnego. W budżecie państwa na rok 2013 określiliśmy ją w kwocie 39.511.053 tys. zł. W stosunku do kwoty subwencji oświatowej określonej w ustawie budżetowej na rok 2012 wzrasta ona o 799.958 tys. zł, czyli blisko 800.000 tys., tj. 2,1%. Natomiast w porównaniu do planowanego wykonania części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2012 wzrasta o 350.000 tys. zł, tj. o 0,9%.

Zwiększenie kwoty subwencji oświatowej w stosunku do roku 2012 związane jest ze skutkami przechodzącymi podwyżki wynagrodzeń nauczycieli, czyli podwyżki o 3,8% wdrożonej od września 2012 r., oraz skutkami prognozowanych zmian w liczbie i strukturze etatów w podziale na stopnie awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem skutków wzrostu składki rentowej w 2012 r. Powyższy wzrost uwzględnia również zadania związane z finansowaniem kosztów prac komisji egzaminacyjnych powoływanych przez jednostki samorządu terytorialnego w związku z awansem zawodowym nauczycieli.

Chciałem od razu wyjaśnić różnicę między planowaną kwotą części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013 a kwotą ujętą we wstępnym projekcie ustawy budżetowej z dnia 5 września 2012 r., który przedstawialiśmy państwu na posiedzeniu komisji. Tak, jak wtedy zaznaczaliśmy, był to projekt, który się opierał na danych wówczas dostępnych, który został skorygowany ze względu na dwa punkty. Jednym z nich jest wykorzystanie informacji o rzeczywistej liczbie dzieci, uczniów 6-letnich, którzy poszli do szkół. Wiemy, że od września 2012 r. do szkół podstawowych będzie uczęszczać około 17% populacji dzieci 6-letnich. To jest nieco mniej niż to, na co tak naprawdę liczyliśmy. W związku z tym została też skorygowana kwota subwencji o kwotę 241.000 tys. zł. Drugim komponentem, który został skorygowany, jest zakładana kwota odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli. Ta kwota została zamrożona na poziomie z 1 stycznia 2012 r., co powoduje zmniejszenie kwoty subwencji o 54.000 tys. zł.

To może tyle. Miałem krótko omawiać, więc krótko. Może tutaj się zatrzymam. Mają państwo bardzo dokładne informacje na ten temat. Przedstawiono je w dokumentach. Ta propozycja była też dokładnie omawiana na posiedzeniu podkomisji. Myślę, że informacja dotycząca subwencji jest wystarczająca.

Przechodzę do informacji dotyczącej rezerw celowych. Środki budżetowe zaplanowane w rezerwach celowych przewidziano na łączną kwotę 1.292.231 tys. zł. W stosunku do 2012 r. nastąpił wzrost o 45.901 tys. zł, tj. o 3,7%.

W 2013 r. środki zaplanowane w rezerwach zostaną przeznaczone na dofinansowanie kosztów podnoszenia jakości oświaty. W ramach tej rezerwy wydatki zaplanowano na kwotę ponad 20.000 tys. zł.

„Stypendia Prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych” – wydatki w w ramach tej rezerwy zaplanowano na kwotę 11.000 tys. zł.

„Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego, w tym wyprawka szkolna" – tutaj wydatki zaplanowano na kwotę 801.000 tys. zł. Stanowi to bardzo dużą zmianę w stosunku do roku poprzedniego, bo wzrost wynosi 296.000 tys. zł.

Zaplanowano także 6000 tys. zł w rezerwie celowej „Bezpieczna i przyjazna szkoła".

W rezerwie „Dofinansowanie zadań wynikających z obniżenia wieku szkolnego – środki na realizację programu «Radosna Szkoła»" zaplanowano kwotę 100.000 tys. zł. Jest to spadek w stosunku do 2012 r. o 200.000 tys. zł. Chciałbym zaznaczyć, że ten spadek wynika z tego, iż rezerwa nie została wykorzystana w ubiegłym roku. Była wykorzystana na poziomie około 67.000 tys. zł, więc ta kwota 100.000 tys. zł wydaje się wystarczająca. Wiemy też, że wiele szkół już z tego programu skorzystało i ich potrzeby są coraz mniejsze.

Na całoroczne skutki podwyższania w 2012 r. wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych, prowadzonych przez organy administracji rządowej, przeznaczono rezerwę w wysokości 28.517 tys. zł.

Na pilotaż wieloletniego programu rządowego „Cyfrowa szkoła" zaplanowano środki w wysokości 1000 tys. zł. Pragnę zaznaczyć od razu, że środki na ten program są przewidziane także w ramach innych projektów. Tam są znacznie większe kwoty. Tak naprawdę, ten program po stronie rządowej realizowany był głównie w 2012 r. Pozostała kwota dotyczy jedynie badań i analiz ewaluacyjnych tego projektu. Główne działania będą finansowane ze środków unijnych.

Środki przeznaczone na uzupełnienie wydatków centralnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych, w związku z realizacją zadania dotyczącego przeprowadzenia egzaminów zawodowych, zaplanowano na kwotę blisko 5000 tys. zł. Wiąże się to z reformą kształcenia zawodowego, z wprowadzeniem nowej formy egzaminów zawodowych. Dlatego takie środki tutaj przewidziano.

Jest także nowa rezerwa celowa – „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego", o której już też szeroko mówiliśmy. Jest to rezerwa, która ma doprowadzić do tego, żeby edukacją przedszkolną zostanie objętych 90% dzieci w wieku 3-5 lat. W pierwszym etapie, od września 2013 r., na 4 miesiące przewidziano wsparcie dla samorządów w wysokości 320.000 tys. zł. To tyle o rezerwach celowych.

Przejdę jeszcze krótko do omówienia budżetów wojewodów w ramach działów 801 – Oświata i wychowanie oraz 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza. Dochody budżetu wojewodów na rok 2013 w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej zaplanowano w wysokości 1096 tys. zł, głównie z tytułu wpływów z opłat wnoszonych przez osoby fizyczne ubiegające się o legalizację i wydawanie duplikatów świadectw szkolnych, wpływów z usług oraz wpływów z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa. W stosunku do 2012 r. nastąpił spadek dochodów o 188 tys. zł, tj. o 14,7%. Wydatki wojewodów w budżetach 16 wojewodów w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej zaplanowano w kwocie 202.323 tys. zł. Oznacza to wzrost o 1102 tys. zł, tj. o 0,5% w porównaniu z rokiem 2012.

Nie wiem, czy mam wchodzić szczegółowo w te kwoty. Tak naprawdę te wydatki zostały zaplanowane na poziomie bardzo podobnym do roku 2012. Omawialiśmy to szczegółowo na posiedzeniu podkomisji i nie było większych uwag do tego budżetu. Myślę, że szczegółowo nie będę tych kwot omawiał.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo panu ministrowi. Poproszę o zabranie głosu panią poseł Domicelę Kopaczewską i przedstawienie koreferatu na temat części budżetowej 82.

Poseł Domicela Kopaczewska (PO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, zarówno na posiedzeniu podkomisji do spraw ekonomiki edukacji i nauki, jak i dzisiaj na posiedzeniu komisji pan minister przedstawił informację na temat wysokości środków zaplanowanych na 2013 r. Państwo otrzymali jeszcze dzisiaj dodatkowe materiały. Z tytułu materiałów sądzę, jestem przekonana, że były to pytania skierowane przez pana posła Lecha Sprawkę. Pytania uszczegółowiają założenia budżetu subwencji oświatowej na 2013 r. W związku z tym proponuję, aby komisje przyjęły pozytywną opinię w tej sprawie.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Teraz proszę pana posła Lecha Sprawkę o przedstawienie koreferatu na temat części budżetowych 83 i 85.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, panie ministrze, zanim przejdę do koreferatu, wyrażę zdziwienie. Otóż koreferentem części oświatowej subwencji ogólnej miała być pani poseł Ewa Wolak. Pragnę przypomnieć, że na posiedzeniu podkomisji, która przyjmowała wstępny projekt opinii rekomendowanej Wysokim Komisjom, była opinia negatywna. Została przegłosowana na posiedzeniu podkomisji opinia negatywna o tej części. Dlatego wyrażam zdziwienie, że pani przewodnicząca Kopaczewska, zastępując panią poseł Wolak, zmieniła indywidualnie rekomendację podkomisji. Bardzo prosiłbym pana przewodniczącego o wyjaśnienie tej sytuacji.

Przechodząc do koreferatu części 83 i 85, przedstawię opinię podkomisji. Otóż w części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, podkomisja proponuje, aby obradujące wspólnie komisje pozytywnie zaopiniowały rezerwy celowe w zakresie pozycji 10, 11, 26, 37, 49, 65 i 72 z jedną uwagą dotyczącą rezerwy celowej nr 11. Mianowicie taką, że komisje wnioskują do ministra edukacji narodowej o rozważenie podwyższenia kwoty stypendium Prezesa Rady Ministrów i zmianę zasad przyznawania stypendiów finansowanych z rezerwy celowej nr 11.

Krótka informacja. Kwota w rezerwie nr 11 jest – praktycznie rzecz biorąc – na niezmienionym poziomie od wielu lat. Podobnie, jak kwota tego stypendium. Trochę z sentymentu przypomniałem na posiedzeniu podkomisji kwotę z 2001 r. – wtedy, kiedy pracowałem w MEN – wynosiła ona wtedy 238 zł. W tej chwili różni się o około 20 zł. O tyle jest większa. Na przestrzeni – podkreślam – 11 lat. Wydaje się, że to stypendium ma szczególne znaczenie dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Ta zasada, która tam jest przyjęta, że tylko jeden uczeń z danej jednostki pedagogicznej może otrzymać stypendium, jest mocno zawężająca, bo można wyobrazić sobie – jest mnóstwo takich przykładów – że w danej szkole jest dwóch, trzech bardzo wybitnych uczniów, o szczególnych uzdolnieniach. Niestety, rada pedagogiczna stoi przed dylematem i wybrać musi tylko jednego, niezależnie od tego, że dwóch czy trzech uczniów ma średnią 6,0.

W części budżetowej 83 podkomisja rekomenduje negatywną opinię w zakresie dwóch rezerw – rezerwy 44 i rezerwy 76.

Rezerwa 44 to jest „Dofinansowanie zadań wynikających z obniżenia wieku szkolnego – środki na realizację programu «Radosna Szkoła»” – te środki, które są w kwocie 100.000 tys. zł. Tutaj krótkie uzasadnienie do negatywnej opinii i krótka, 2-letnia historia tej rezerwy. Otóż w budżecie na rok 2012 w dwóch pierwszych projektach – majowy projekt i ten późniejszy, tuż przed wyborami – ta rezerwa wynosiła 498.000 tys. zł, a więc prawie 500.000 tys. Ostateczna wersja projektu budżetu na 2012 r., już po wyborach, zmniejszyła tę kwotę do 200.000 tys. zł. Wtedy uzasadniano to tym, że część oświatowa subwencji ogólnej jest zawyżona z tego powodu, że przesunięty został obowiązek szkolny dla 6-latków o 2 lata i w związku z tym jest jak gdyby pewna nadwyżka w części oświatowej subwencji ogólnej i że te pieniądze miały być wykorzystane na dostosowanie szkół do przyjęcia 6-latków.

Pogłębia niepokój o poziom tej rezerwy historia tegoroczna. Otóż w pierwotnej wersji, którą Rada Ministrów przyjęła 4 września, która została skierowana do Komisji Trójstronnej, ta rezerwa wynosiła 234.000 tys. zł. Natomiast w późniejszej zmianie w wersji z 27 września ta rezerwa zmniejszyła się do 100.000 tys. zł. Pragnę zwrócić uwagę na rzecz następującą, co wynika z kilkukrotnych deklaracji, m.in. złożonych na edukacyjnym kongresie samorządowym w Warszawie 25-26 września. Pani minister Krystyna Szumilas jednoznacznie podkreśliła, że dalszego moratorium na przesunięcie obniżenia obowiązku szkolnego już nie będzie. W związku z tym jest to w praktyce ostatni rok dostosowania szkół do przyjęcia 6-latków, a pragnę przypomnieć, że oficjalna wersja rządu uzasadnienia przesunięcia o 2 lata była taka, że szkoły są nieprzygotowane. Dlatego też podkomisja negatywnie opiniuje rezerwę w tej pozycji.

Wreszcie pozycja 76, to jest „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego". Ta rezerwa jest w wysokości 320.000 tys. zł. Po pierwsze, jest ona znacznie mniejsza od słynnej kwoty zapowiadanej w marcu przez pana premiera Donalda Tuska na wspólnej konferencji prasowej z panią minister Krystyną Szumilas. Mimo tego, że niewiele się zmieniło w uwarunkowaniach zewnętrznych, ta kwota zmniejszyła się do 320.000 tys. Ba, w wersji projektu z 4 września przyjętego przez Radę Ministrów tej rezerwy w ogóle nie było. Pojawiła się ona w połączeniu ze zmniejszeniem części oświatowej subwencji ogólnej o około 300.000 tys. zł. Podkreślam wagę tej rezerwy dlatego, że nie jest to wyraz dobrej woli rządu.

Pragnę zwrócić uwagę na to, że, po pierwsze, w wyniku przesunięcia obniżenia obowiązku szkolnego o 2 lata samorządy zostały zmuszone do zorganizowania wychowania przedszkolnego dla dwóch pełnych roczników 5- i 6-latków, a w dotychczasowych, wcześniejszych regulacjach ustawy o systemie oświaty dotyczyło to tylko i wyłącznie 6-latków. Teraz pełna populacja dwóch roczników jest objęta obowiązkiem wychowania przedszkolnego. Jest to zwiększenie zadania, a zgodnie z art. 167 ust. 4 konstytucji, każde zwiększenie zadań jednostek samorządu terytorialnego powinno mieć odzwierciedlenie we wzroście dochodów. Dotychczas tego nie było, jest to jeden z mizernych elementów rekompensaty niezastosowania dotychczas zasady konstytucyjnej, o której wspomniałem.

Drugi element. Ten, który również jest błędem systemowym przy kolejnych budżetach. Ponieważ nauczyciele wychowania przedszkolnego są zatrudniani na podstawie Karty Nauczyciela, również obligatoryjnie samorządy muszą zastosować te podwyżki dla tychże nauczycieli. W żadnej ustawie budżetowej w okresie ostatnich lat samorządy nie otrzymywały z tego tytułu żadnych dodatkowych środków rekompensaty, czyli te 320.000 tys. zł to jest bardzo niewielka kwota rekompensaty za wzrost zadań, które – jeszcze raz przypominam – zgodnie z art. 167 ust. 4 konstytucji powinny mieć odzwierciedlenie poprzez zwiększenie udziału w dochodach. Dlatego, ze względu na wysokość tej kwoty, podkomisja proponuje opinię negatywną.

Przechodzę do budżetów wojewodów. W części 85 w dziale 801 – Oświata i wychowanie, podkomisja proponuje pozytywną opinię z jednym wnioskiem, aby komisje wnioskowały o zwiększenie planu wydatków w rozdziałach 80136 – Kuratoria oświaty oraz 80195 – Pozostała działalność.

W tych dwóch rozdziałach kwoty w projekcie budżetu na rok 2013 są mniejsze. Co prawda nie są to jakieś wielkie kwoty różnic, ale są mniejsze w stosunku do zapisów ustawy budżetowej na rok 2012.

W przypadku kuratoriów oświaty ograniczenie finansowania w tym rozdziale oznacza dalsze ograniczenie możliwości prawidłowej realizacji nadzoru pedagogicznego. O niedostatkach nadzoru pedagogicznego wielokrotnie w ostatnim okresie czasu mówiliśmy, chociażby na posiedzeniach obradujących wspólnie komisji, na których gościliśmy ministra administracji i cyfryzacji.

Druga pozycja to rozdział 80195 – Pozostała działalność. Pragnę przypomnieć, że m. in. z tego rozdziału finansowane są konkursy przedmiotowe, które są organizowane z myślą o uczniach szczególnie uzdolnionych. Co roku są problemy z ich organizacją, następuje ograniczanie zakresu tych konkursów i dlatego też zmniejszenie kwoty – może o niewielką kwotę, bo jest to kwota około 1200 tys. zł – jednak przy dotychczasowych kłopotach jest również ograniczeniem. Ale podkreślam – to jest wniosek, natomiast opinia co do tego działu – pozytywna.

Podkomisja proponuje negatywną opinię o dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza.

Proszę państwa, w zasadzie jedyne zadanie w tym zakresie to jest finansowanie kolonii i obozów oraz innych form wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży. Plan na 2013 r. jest na poziomie 85% planu na 2012 r. Pragnę zwrócić na to uwagę. Jeden cytat z podsumowania tegorocznej akcji wypoczynku letniego: „Tylko 15-20% dzieci wyjeżdża na kolonie i letnie obozy – wynika z danych MEN. Z badań opinii publicznej można szacować, że w domu całe wakacje spędza co drugie dziecko. Klaudia Wojciechowska z MEN powiedziała Informacyjnej Agencji Radiowej, że w zeszłym roku na zorgani-

zowanym wypoczynku przebywało 780 tys. dzieci". Proszę państwa, na około 5 mln dzieci i młodzieży w systemie edukacji. „W tym roku liczba ta powinna być podobna, bo do tej pory zgłoszono zorganizowanie wypoczynku dla 420 tys. dzieci". To są dane z wakacji 2012 r.

Wobec tego typu danych zmniejszenie środków na dofinansowanie o 15%, przy pogarszającej się sytuacji materialnej dużej części rodzin i tych wskaźników, które przedstawiło MEN, wydaje się absolutnie nieuzasadnione. Bez większych problemów, biorąc pod uwagę również ustawy okołobudżetowe związane z doskonaleniem nauczycieli, można było zupełnie inaczej te kwoty w budżetach wojewodów zapisać. Stąd też negatywna opinia w nadziei na to, że Komisja Finansów Publicznych w drodze poprawki tę sytuację zmieni. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu panią poseł Nowak. Czy ktoś jeszcze z państwa posłów chciałby wziąć udział w dyskusji?

Poseł Maria Nowak (PiS):

W sprawie formalnej. To nie w sprawie dyskusji.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Proszę bardzo.

Poseł Maria Nowak (PiS):

Panie przewodniczący, czuję się zobowiązana, jako przewodnicząca podkomisji do spraw ekonomiki edukacji i nauki, wyjaśnić sytuację, jaka tu miała przed chwilą miejsce. Otóż na posiedzeniu podkomisji – zresztą zwyczajowo tak to jest organizowane, tak to jest przeprowadzane – bardzo szczegółowo analizujemy wszystkie zapisy znajdujące się w projekcie budżetu. Chyba ze dwie godziny dyskutowaliśmy nad propozycjami zawartymi w części dotyczącej subwencji oświatowej. Przedstawiała to i omawiała pani poseł Wolak. Dzisiaj miała być koreferentem. Nie wiem, jaka jest przyczyna, ale jakaś przyczyna na pewno jest, że zastąpiła ją pani przewodnicząca Kopaczewska. Natomiast przegłosowana propozycja podkomisji dotycząca projektu budżetu była taka, aby zaopiniować, aby przedstawić Wysokim Komisjom propozycję negatywnego zaopiniowania budżetu. Chciałam tylko wyjaśnić, jak to było na posiedzeniu podkomisji i jaka rzeczywiście jest propozycja dla Wysokich Komisji – propozycja opinii z podkomisji ds. ekonomiki. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Proszę pana posła Lecha Sprawkę o sformułowanie wniosku, abyśmy mogli przystąpić do głosowania nad nim. Tak chciałbym to zebrać.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

To znaczy, w której części?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

We wszystkich częściach, które pan poseł omawiał.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Projekt opinii Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej dla Komisji Finansów Publicznych w sprawie projektu ustawy budżetowej na rok 2013 uchwalonej na posiedzeniu w dniu 6 listopada.

„Po zapoznaniu się ze szczegółowymi informacjami Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Finansów, opiniami ekspertów oraz po wysłuchaniu dodatkowych wyjaśnień przedstawicieli Rządu i przeprowadzonej dyskusji Komisje w zakresie:

1) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe

– pozytywnie opiniują w zakresie pozycji 10, 11, 26, 37, 49, 65, 72,

– negatywnie opiniują w zakresie pozycji 44 i 76.

Równocześnie Komisje wnioskują do Ministra Edukacji Narodowej o rozważenie podwyższenia kwoty stypendiów Prezesa Rady Ministrów i zmiany zasad ich przyznawania, finansowanych z rezerwy celowej nr 11.

2) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem

– pozytywnie opiniują w zakresie działu 801 – Oświata i wychowanie. Równocześnie Komisje wnioskują o zwiększenie planu wydatków w rozdziale 80136 – Kuratoria oświaty i 80195 – Pozostała działalność.

– negatywnie opiniują w zakresie działu 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza".

Panie przewodniczący, uważam, że jeśli chodzi o część 82, powinniśmy głosować nad wnioskiem rekomendowanym przez podkomisję, czyli opinią negatywną. Natomiast będę prosił o głos w dyskusji na temat subwencji, na temat części 82. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

To proszę bardzo, panie pośle, o zabranie głosu.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, mój głos dotyczyć będzie tylko i wyłącznie części oświatowej subwencji ogólnej. Otóż ten materiał, o którym wspomniała dzisiaj pani przewodnicząca Kopaczewska – nie ukrywam – jest to trzecia wersja uzasadnienia budżetu tegorocznego.

Pierwsza wersja projektu przyjęta została przez Radę Ministrów 4 września. Było to wtedy, kiedy subwencja wzrastała dość znacznie w stosunku do tej wersji, która została przyjęta i do której 13 września na posiedzeniu podkomisji otrzymaliśmy kalkulację.

Przy kolejnej wersji rządowego projektu z 27 września otrzymywaliśmy wyjaśnienia, że zmniejszenie kwoty o 294.000 tys. zł części oświatowej subwencji między tymi dwoma projektami wynikało z tego, że został przesunięty obowiązek szkolny dla 6-latków.

Z odpowiedzi na pytania, które zadałem na posiedzeniu podkomisji, wynika jeszcze inne uzasadnienie – że jest to wynik porównania liczby 6-latków, które rozpoczęły naukę w klasach pierwszych w roku szkolnym 2012/2013, z ich liczbą w roku szkolnym 2011/2012. Tak wynika z tego uzasadnienia, jednoznacznie, panie ministrze. Tak jest napisane. Ponieważ piszą państwo, że odejmujecie państwo od kwoty części subwencji ogólnej – minus 318.000 tys. zł. To jest informacja dodatkowa, którą dzisiaj otrzymaliśmy. To jest punkt 3 podpunkt b): „skutek prognozowanych zmian w liczbie i strukturze etatów – w podziale na stopnie awansu zawodowego – nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach".

Z wcześniejszych informacji wynikało, że brali państwo do kalkulacji w roku 2013 średnioroczną liczbę nauczycieli ok. 494 tys. Teraz przedstawiają państwo, że przyjmują do kalkulacji 491.111, czyli około 3 tys. mniej niż w wersji z 4 września 2012 r. Oznacza to, że zakładają państwo zmniejszenie zatrudnienia nauczycieli – rzeczywistego – w roku 2013 w stosunku do prognozowanego, przyjętego w kalkulacji części oświatowej subwencji ogólnej w 2012 r. o 10 tys., ponieważ piszą państwo, że przy budżecie na 2012 r. to miało być 501.127, a teraz zakładają państwo 491.111, ponad 10 tys. Jest to liczba porażająca, bo oznacza, po pierwsze, spadek liczby nauczycieli, ponieważ w wyniku bardzo intensywnej akcji promocyjnej, na którą MEN wydało kilkanaście milionów złotych...

Panie przewodniczący, proszę jeszcze o chwilę.

Skutek jest taki, że zmniejszyła się liczba 6-latków w klasach pierwszych w tym roku szkolnym w stosunku do poprzedniego, ale – 7 tys. – zakładają państwo, że nie z powodu 6-latków o tyle się zmniejszy zatrudnienie nauczycieli w ciągu roku. To powoduje takie, a nie inne wyliczenia. To jest jeden aspekt sprawy.

Drugi aspekt – i na nim skończę – to jest błąd systemowy, który jest powielany od kilku lat, a wynika to z dzisiejszej informacji. Proszę państwa, widać to w punktach 5 i 6. Niech państwo zwrócą na to uwagę. Wzrost części oświatowej subwencji ogólnej – 0,9%, natomiast wzrost standardu finansowego „A" – 5,1%.

Proszę zwrócić uwagę na to, co się dzieje. Skutki podwyżki wynagrodzeń kalkulowane są na podstawie liczby nauczycieli zatrudnionych w szkołach samorządowych. Tylko i wyłącznie w szkołach samorządowych. Nie uwzględnia się szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty oraz szkół niepublicznych. Jest to niezgodne z konstytucją, dlatego że te dwa podmioty są nierównoprawnie traktowane, bo zakłada się tak, jakby im się nie należała jakaś rekompensata z tego tytułu. Co się dzieje? Ta kwota, tak

skalkulowanych skutków dodawana jest do części oświatowej subwencji ogólnej. W tym przypadku państwo określają to na sześćset kilkadziesiąt milionów złotych. To zwiększa subwencję. Zwiększając subwencję przy tej samej liczbie uczniów przeliczeniowych, powoduje się wzrost standardu o 5,1%. Co to powoduje? To powoduje wzrost dotacji dla szkół niepublicznych, ale w niewystarczającym – oczywiście – procencie. Co to oznacza? Że samorządy na funkcjonowanie swoich szkół nie otrzymują tych 600.000 tys., a o 10% mniej, bo taka mniej więcej jest proporcja, czyli otrzymują około pięćset kilkadziesiąt milionów. To oznacza, że nie jest realizowany art. 28 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, a w ślad za tym ust. 4 w art. 167 konstytucji.

Ten błąd jest co roku popełniany. Mimo likwidacji szkół, mimo zmniejszonej liczby nauczycieli, sytuacja finansowa samorządów zamiast się przynajmniej nie pogarszać, pogarsza się systematycznie. Dlatego, że co roku popełniany jest ten sam błąd, ponieważ skutki podwyżki powinny uwzględniać wzrost dotacji dla szkół niepublicznych oraz wzrost dotacji dla szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty. Ta kwota skutków wynosiłaby nie sześćset kilkadziesiąt milionów, a byłaby o 10% większa. Wtedy samorządy otrzymywałyby odpowiednią kwotę na funkcjonowanie swoich szkół, a podmioty prowadzące szkoły niepubliczne oraz szkoły publiczne otrzymywałyby również większą dotację w stopniu proporcjonalnym, zgodnie z zasadą równości podmiotów. Jeżeli tego błędu w tym roku po raz pierwszy nie naprawimy, zjawisko coraz trudniejszej sytuacji finansowej samorządów będzie się dalej pogłębiać. Stąd taka, a nie inna opinia podkomisji była wnioskowana. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, przystępujemy do głosowania. W części budżetowej 83 pan poseł zgłosił wniosek o pozytywną opinię w zakresie pozycji 10, 11, 26, 37, 49, 65, 72.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tego wniosku? (39) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (1)

Stwierdzam, że część budżetowa 83 w pozycjach wymienionych wcześniej uzyskała pozytywną opinię.

Przystępujemy do kolejnego głosowania. Został zgłoszony wniosek o negatywną opinię w zakresie pozycji 44, 76.

Kto jest za negatywną opinią w tym zakresie? Proszę o podniesienie ręki. (15) Kto jest przeciw? (23) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że komisje wniosek w tym zakresie odrzuciły. Zatem pozytywnie zaopiniowały pozycje 44 i 76.

Przystępujemy do kolejnego głosowania. W części budżetowej 85 została zgłoszona pozytywna opinia w zakresie działu 801.

Kto jest za przyjęciem? (33) Kto jest przeciw? (1) Kto się wstrzymał? (5)

Został zgłoszony wniosek o negatywną opinię w zakresie działu 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza. Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem negatywnej opinii w tym zakresie? (15) Kto jest przeciw? (24) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że Komisje wniosek odrzuciły i pozytywnie zaopiniowały dział 854 bez uwag i wniosków.

Jeszcze mamy część 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej. Został zgłoszony wniosek o pozytywne jej przyjęcie. Kto jest za?

Poseł Maria Nowak (PiS):

Chcę zgłosić przeciwny wniosek.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Kto jest za? (24) Kto jest przeciw? (15) Kto się wstrzymał? (0)

Momencik, panie pośle. Jeszcze chwileczkę. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

24 głosy za, 15 przeciw, 0 wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Stwierdzam, że obradujące wspólnie komisje przyjęły pozytywną opinię.

Szanowni państwo, jeszcze pan poseł. Proszę.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, proszę o wyjaśnienie, dlaczego nie był głosowany ten wniosek, który wynikł z rekomendacji podkomisji ds. ekonomiki.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dlatego, panie pośle, że głosowaliśmy wniosek zgłoszony przez panią poseł, która koreferowała tę część budżetową.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Chciałbym zadać pytanie. Na jakiej podstawie pani przewodnicząca Kopaczewska koreferowała ten wniosek, skoro nie była obecna na posiedzeniu podkomisji ds. ekonomiki?

Poseł Domicela Kopaczewska (PO):

Po pierwsze, podkomisja ds. ekonomiki jest podkomisją Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, a nie obradujących wspólnie komisji. W związku z tym jest to propozycja, która nie ma mocy obowiązującej posła koreferenta.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

W związku z tym – dlaczego prezydia obradujących wspólnie komisji zdewaluowały całkowicie pracę podkomisji? Czy to oznacza, że praca podkomisji miała kompletnie abstrakcyjny charakter? Nie rozumiem, dlaczego?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Panie pośle, zapoznaliśmy się...

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Dlaczego nie zostało przedstawione formalnie stanowisko podkomisji? Dlaczego nie było ono głosowane?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Panie pośle, dlatego, że tak naprawdę zarówno pan, jak i pani poseł przedstawili już opinię tej podkomisji, natomiast my odnosiliśmy się tylko i wyłącznie do opinii, którą zaprezentowała pani poseł koreferent. Szanowni państwo...

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Przepraszam bardzo, ale poseł koreferent nie przedstawił wniosku podkomisji. Jest to jakiś... Nie ukrywam, że złożę skargę Marszałkowi Sejmu, ponieważ w związku z tym nie widzę sensu organizowania w przyszłości posiedzeń podkomisji, jeżeli jej wniosek nie jest nawet przedstawiony na posiedzeniu komisji. To jest jakaś kompletna paranoja.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Proszę. Głos chce zabrać pani przewodnicząca Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję bardzo. Państwo przewodniczący, panie pośle, myślę, że opinia podkomisji została przedstawiona. Zmieniła się osoba koreferenta, ale w wyniku głosowania określiliśmy sposób zaopiniowania. Każdy z wniosków był głosowany w taki sam sposób. Jeżeli uzyskał większość, był zaopiniowany tak, jak został postawiony. Wydaje mi się, panie pośle, że opinia Komisji to jest wynik głosowania. Proszę nie mieć do nikogo pretensji. Tak się akurat dzisiaj ułożyło.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Zadaję jedno zasadnicze pytanie – dlaczego poseł koreferent nie przedstawił stanowiska podkomisji? Oczekuję odpowiedzi od pani przewodniczącej Kopaczewskiej – dlaczego, będąc koreferentem tej części, nie przedstawiła stanowiska podkomisji?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowni państwo, przystępujemy do wyboru posła, który przedstawi opinię obradujących wspólnie komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Przepraszam, jeszcze pani poseł.

Poseł Maria Nowak (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Myślę, że jest to jednak istotna sprawa, dlatego że koreferenci wyznaczani są przez połączone prezydia. Z tego, co wiem, koreferentem wyznaczonym przez prezydium, uzgodnionym wcześniej w jakiś tam sposób ze mną przez pana przewodniczącego Bramorę, była pani poseł Ewa Wolak. Jeżeli nastąpiła zmiana, to mogę zrozumieć. U nas też pan poseł Żyżyński miał być koreferentem. Zastąpił go inny poseł, ale dokładnie przedstawił pracę podkomisji i jej wniosek. Pani przewodnicząca Augustyn mówi, że to nie były obradujące wspólnie podkomisje. Na przyszłość niech prezydia uzgodnią tę sprawę albo niech będą połączone, bo ta dwugodzinna praca, polegająca na bardzo wnikliwym badaniu projektu budżetu, zupełnie przez komisje nie jest brana pod uwagę. Pani przewodnicząca Kopaczewska nie brała udziału w posiedzeniu podkomisji i przypuszczam, że nie badała tak wnikliwie tego projektu, więc uważam... Na przyszłość to mówię. To pewien wniosek na przyszłość.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo za ten głos rozsądku na koniec.

Poseł Maria Nowak (PiS):

Panie przewodniczący, jeszcze chwilę. Jeżeli połączone prezydia ustalają koreferentów, to dobrze byłoby, żeby ci koreferenci jednak przedstawiali wystąpienie, a nie ich zastępcy w tak bardzo skróconej, takiej mało wnikliwej formie.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Proszę, pani przewodnicząca Kopaczewska.

Poseł Domicela Kopaczewska (PO):

Szanowni państwo, nikt nie neguje pracy, którą państwo wykonali na posiedzeniu podkomisji. Pani przewodnicząca Nowak, pan poseł Sprawka dzisiaj wielokrotnie tę opinię przedstawiali, jak wyglądała praca na posiedzeniu podkomisji. Natomiast proszę mi wskazać zapis w regulaminie Sejmu, że koreferent jest zobowiązany do przedstawiania takiej opinii, jaką wypracowała podkomisja. To po pierwsze. A po drugie, państwo posłowie w trakcie głosowania wyrażali swoją opinię o pracy podkomisji, o tym wniosku, jak i o tym, który zgłosiłam. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Ostatni raz.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Jestem zdumiony wypowiedzią pani poseł Kopaczewskiej. Otóż nie wyobrażam sobie – niezależnie od regulacji regulaminowych, ale nawet dobrego obyczaju – żeby ktoś, reprezentując jakieś ciało, przedstawiał swoją prywatną opinię. Przecież, proszę państwa, nic nie stało na przeszkodzie, żeby pani poseł Kopaczewska najpierw sprawozdała stanowisko podkomisji, po czym zgłosiła swój wniosek przeciwny, jako pani poseł Kopaczewska. Natomiast to, co zostało zrobione, jest po prostu śmieszne, paranoiczne i w ogóle nie mające żadnego związku z dobrym obyczajem. Nie mówię już nawet o żadnych regulacjach prawnych. Jestem zdumiony, ponieważ znamy się z panią poseł Kopaczewską od wielu lat i powiem szczerze, że takiej manipulacji, dokonanej tylko i wyłącznie z jakichś śmiesznych powodów politycznych, to ja w tej Komisji jeszcze nie spotkałem.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo panu posłowi za tę wypowiedź. Szanowni państwo, przystępujemy do wyboru posła, który przedstawi opinię obradujących wspólnie komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Może pani przewodnicząca zgłosiłaby kandydaturę?

Poseł Domicela Kopaczewska (PO):

Proponuję pana posła Lecha Sprawkę.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Pan poseł wyraża zgodę?

Poseł Lech Sprawka (PiS):
Dziękuję. Odmawiam.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Słucham propozycji. Proszę bardzo.

Poseł Halina Rozpondek (PO):
Proponuję panią poseł Kopaczewską.

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że pani poseł Domicela Kopaczewska jest sprawozdawcą na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Zamykam nasze posiedzenie.

Wiceprezes zarządu głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego Krzysztof Baszczyński:
Panie przewodniczący, przepraszam bardzo – czy można?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Proszę bardzo.

Wiceprezes zarządu głównego ZNP Krzysztof Baszczyński:
Proszę powiedzieć. Jaka jest rola związków zawodowych? Po co państwo nas w ogóle zapraszają? Czy pan może odpowiedzieć na to pytanie? Bo po raz pierwszy wydarzyło się, że jest przedstawiany wniosek, jest koreferent i nie ma żadnej dyskusji. Rozumiem, że związki zawodowe są dla państwa kwiatkiem do kożucha – tak? Przecież to jest kpina. Po co myśmy tutaj przyszli? Czy pan przewodniczący może odpowiedzieć na to pytanie? Bo to, że państwo między sobą jakąś wojenkę toczą, to jest wasza rzecz. Proszę nam odpowiedzieć – po co dzisiaj zostaliśmy zaproszeni na to posiedzenie komisji?

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Panie przewodniczący, jeszcze to konsultowałem. Był punkt: „Otwieram dyskusję" i raczej głosu pana przewodniczącego w tym momencie nie było.

Wiceprezes zarządu głównego ZNP Krzysztof Baszczyński:
Nie, nie, przepraszam, „Otwieram dyskusję wśród posłów". Nie, panie przewodniczący, jeszcze głuchy nie jestem. Naprawdę. Można to...

Przewodniczący poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Nie było powiedziane: „Otwieram dyskusję wśród posłów", tylko: „Otwieram dyskusję".

Wiceprezes zarządu głównego ZNP Krzysztof Baszczyński:
Proszę pana, to jest po prostu kpina. Myślę, że o tym poinformujemy panią marszałek. Państwo nas zaprosili po to, żebyśmy sobie posiedzieli i zobaczyli, co państwo tutaj robią?